

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tost/39/2017
Identifikačné číslo spisu: 9517100067
Dátum vydania rozhodnutia: 20. februára 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9517100067.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Patrika Príbelského PhD. a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci obvineného H. E. a spol. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a iné vedenej na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku pod sp. zn. PK-1T/9/2017, na neverejnom zasadnutí dňa 20. februára 2018 v Bratislave o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo 14. augusta 2017, sp. zn. PK-1T/9/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. uznesenie Špecializovaného trestného súdu zo 14. augusta 2017, sp. zn. PK-1T/9/2017 sa z r u š u j e a tomuto súdu sa ukladá, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd uznesením zo 14. augusta 2017 podľa § 244 ods. 1 písm. h) Tr. por. odmietol obžalobu a vrátil vec prokurátorovi, lebo zistil závažné procesné chyby, spočívajúce v porušení ustanovení zabezpečujúcich práva obhajoby. Z odôvodnenia uznesenia a súdneho spisu vyplýva, že prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal dňa 29. marca 2017 na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku pod č. VII/1 Gv 39/15/1000-40 obžalobu na obvinených H. E., Mgr. Y. Q., U. N., F. U., Y. U., J. R., M. Q., A. T., C. A., L. I., N. F., K. U. a L. O. - v bode 1) - pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona u obvinených H. E., Mgr. Y. Q., F. U., Y. U. rod. E., L. I. a N. F.; - v bode 2) - pre zločin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 5, ods. 6 Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák. u obv. C. A. a K. U.; - v bode 3) - pre zločin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 5, ods. 6 Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák. u obvineného C. A. a pre zločin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 6 Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák. u obvineného L. O.; - v bode 4) - pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a), b) s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák. u obvineného F. U., Y. U. rod. E., J. R., C. A., L. I., N. F. a K. U., pre zločin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 5, ods. 6 Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák. u obvineného C. A., N. F. a K. U. a zločin falšovania a

pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 5, ods. 6 Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák. u obvineného L. I.;- v bode 5) - pre obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a) , ods. 4 písm. a), b), c) Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák. u obvineného H. E., Mgr. Y. Q., U. N., F. U., Y. U. rod. E., J. R., M. Q., A. T., C. A. a N. F.. Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na vyjadrenia obhajcov obvinených, ktorí reagovali na výzvy na oznámenie návrhov na vykonanie dôkazov, ako aj na podstatné časti trestných spisov vedených na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. - PK - 1T/56/2011 (obž. A. a spol.), PK - 1T/21/2015 (obž. Q. a spol.), PK - 1T/10/2017 (obv. H. a spol.) a BB - 4T/9/2017 (obv. Q. a spol.). Poukázal pritom najmä na vec vedenú pod sp. zn. 1T/56/2011 s tým, že v uvedenej trestnej veci konajú dvaja členovia senátu (JUDr. Klemanič, JUDr. Buvala), ktorí majú konať aj v predmetnej veci a je zrejmé, že v celom rozsahu je senát uzročený so stavom konania a právnym názorom druhostupňového súdu, nakoľko v predmetnej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok súdu prvého stupňa, a to rozhodnutím sp. zn. 4To/8/2014 a v ňom konštatoval, že výrok o vine prvostupňový súd oprel okrem iných o výpoveď svedka R. H., pričom najvyšší súd dospel k záveru, že prerušením trestného stíhania R. H. postupovali orgány činné v trestnom konaní nezákonne s tým, že za daného stavu mal prvostupňový súd vec vrátiť prokurátorovi na došetrenie pre závažné procesné chyby a pre porušenie práva obžalovaných na obhajobu. Rovnako v zrušujúcom rozhodnutí dospel odvolací súd k negatívnemu názoru pri posudzovaní splnenia zákonných podmienok uvedených v § 115 ods. 7 Tr. por. vo vzťahu k odposluchu J. R.. Prvostupňový súd svoje rozhodnutie o odmietnutí obžaloby ďalej odôvodnil tým, že v danej veci boli porušené práva na obhajobu a rovnako boli zistené aj závažné procesné chyby s konkrétnym vecným a procesným dopadom na obvinených, ktoré sú svojou závažnosťou porovnateľné s porušením práva obvineného na obhajobu. Obžaloba sa v danej veci opiera o podstatný dôkaz - výsluch svedka R. H. a o zvukové záznamy, zabezpečené z uskutočnenej telekomunikačnej prevádzky. Napriek tomu, že v danej veci sa jedná o odlišnú trestnú vec, v ktorej bola podaná samostatná obžaloba, pri prieniku dvoch členov senátu nemožno ignorovať právny názor vyslovený odvolacím súdom vo veci vedenej pod sp. zn. PK-1T/56/2011 s poukazom na ustanovenie § 327 ods. 1 Tr. por., s poukazom na rovnaký charakter trestnej činnosti, ako aj s poukazom na prienik v osobách obžalovaných vzhľadom k tomu, že pochybenia vytýkané Najvyšším súdom Slovenskej republiky sa vyskytujú aj v danej trestnej veci. V prvom rade ide o výpoveď svedka R. H. a jeho sporné procesné postavenie vo všetkých trestných veciach, keď prokurátor podanú obžalobu odôvodňuje neprípustným spôsobom, obsahom výpovedi R. H. v procesnom postavení obvineného. K neskoršej výpovedi R. H. ako svedka súd uviedol, že jeho výsluch zo strany obhajcov nebol ukončený s argumentáciou, že svedok si sám volil spôsob, na ktoré otázky bude odpovedať a na ktoré nebude odpovedať s odvolávaním sa na služobné tajomstvo a obhajoba navrhla požiadať o zbavenie mlčanlivosti. Ku zbaveniu od povinnosti mlčanlivosti nedošlo. Je teda viac než sporné, akým spôsobom by bolo možné vypočuť takúto osobu v procesnom postavení svedka na prípadnom hlavnom pojednávaní, keď v podstate v celej svojej výpovedi argumentuje svojou spolupracou s políciou, a to približne od roku cca 2005, hoci príslušníkom Policajného zboru bol od 1. mája 2008 do 23. februára 2009. Rovnako nemožno nevziať do úvahy fakt, že v podstate celá obžaloba vychádza z výpovede R. H., ktorý popisuje účasť na žalovanej trestnej činnosti v zmysle konania jednotlivých osôb a odhliadnuc od vyššie uvádzanej zásadnej procesnej chyby (výsluch svedka bez zbavenia mlčanlivosti), vyvstáva otázka dôvodnosti postavenia jednotlivých obvinených pred súd na základe takejto výpovede. Z listín zabezpečených v trestnom spise vyplýva, že úlohy agenta v zmysle ustanovenia § 117 Tr. por. R. H. neplnil. V druhom rade v tejto trestnej veci prokurátor analyzuje zvukové záznamy z mobilných účastníckych staníc, avšak nepredložil spoločne s obžalobou žiadne príkazy sudcu pre prípravné konanie, na základe ktorých mali byť takéto dôkazy zabezpečené, pričom aj tejto problematike sa venoval Najvyšší súd Slovenskej republiky v spomínanom zrušujúcom rozhodnutí. V treťom rade s poukazom a argumentáciou obv. K. U. prvostupňový súd uviedol, že obv. A. využil svoje právo a odmietol k veci vypovedať, čo sa prokurátor pokúšal obísť tým, že vypočul ďalšiu osobu k tomu, čo mal A. hovoriť vo väzbe, resp. odborným stanoviskom KEU PZ oddelenia aplikovanej psychofyziológie, pričom takýto druh dôkazu je podľa trestného poriadku irelevantný a navyiac u obvineného, ktorý odmietol vypovedať, úplne nepoužiteľný. Prvostupňový súd v závere uviedol, že bude úlohou prokurátora, ako aj ďalších orgánov činných v trestnom konaní a príslušných kompetentných orgánov, vykonať prípravné konanie v súlade so všetkými ustanoveniami trestného

poriadku tak, aby na základe zákonných dôkazov mohol súd po vyhotovení dokazovania rozhodovať o vine jednotlivých obžalovaných osôb, o však v danej veci v danom štádiu konania možné nie je. Proti tomuto uzneseniu podal prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) sťažnosť odôvodnenú tým, že s názorom súdu, že pri prieniku dvoch členov senátu by súd nemal ignorovať právny názor vyslovený odvolacím súdom vo veci vedenej pod sp. zn. PK-1T/56/2011 s poukazom na ustanovenie § 327 ods. 1 Tr. por., s poukazom na rovnaký charakter trestnej činnosti, ako aj s poukazom na prienik v osobách obžalovaných vzhľadom k tomu, že pochybenie vytýkané Najvyšším súdom Slovenskej republiky sa vyskytujú aj v danej trestnej veci, nesúhlasí a nestotožňuje sa ani s právnou argumentáciou súdu založenou v podstate na tvrdení, že orgány prípravného konania porušili zásadu rovnosti zbraní konkrétne vo vzťahu k osobe svedka R. H. a v tej súvislosti princíp kontradiktórneho procesu. V ďalšom uviedol: „Podľa môjho názoru ani v predmetnom konaní nie je sporné postavenie svedka R. H. a ani jeho výpoveď. Prekážkou nemôže byť ani to, či jeho výpovede vo vyšetrovacom spise sú pred vznesením obvinenia, po vznesení obvinenia ako obvineného, resp. neskôr ako svedka. Prípustnosť jeho výpovedí na hlavnom pojednávaní v rámci dokazovania musí vyhodnotiť súd. Rovnako musí skúmať súd aj to, že svedok R. H. má byť zbavený od povinnosti mlčanlivosti o utajovaných skutočnostiach alebo nie s prihliadnutím na to, že v ktorom konkrétnom období bol, resp. mal byť príslušníkom polície. Taktiež neobstojí argumentácia súdu v tom smere, že R. H., keďže v procesnom postavení obvineného mal možnosť oboznamovať sa so všetkými listinnými dôkazmi, v ktorých bolo vedené trestné stíhanie voči nemu a následne po zmene jeho procesného postavenia ako svedok vypovedá aj o skutočnostiach, ktoré zistil pri štúdiu vyšetrovacieho spisu z týchto listinných dôkazov a na základe vyhotovených fotokópií, čím mal porušiť princíp kontradiktórneho konania, resp. mal byť zvýhodnený oproti ostatným obvineným, keďže aj ostatní obvinení mali rovnakú možnosť sa oboznámiť so všetkými dôkazmi, vrátane odposluchmi a k predmetným skutočnostiam nevypovedali zrejme preto, lebo neslúžili v ich prospech. Som toho názoru, že súd nie je viazaný rozhodnutím NS SR vo zv. XVIII č.l. 5522 - 5554 strana 42 druhý odsek, kde sa konštatuje, že prvostupňový súd mal po predbežnom prejednaní obžaloby vec vrátiť prokurátorovi na došetrenie najmä z dôvodu, aby prokurátor podal obžalobu aj na R. H.. V tejto súvislosti treba konštatovať, že žiadny súd, ani Najvyšší súd SR, nemôže zasahovať do právomoci prokurátora ako verejného žalobcu. Teda takýmto rozhodnutím sa nemôže dožadovať, aby bola podaná obžaloba v konkrétnej veci aj na ďalšiu osobu, lebo takýmto postupom by bola porušená obžalovacia zásada, ktorá je jednou zo základných zásad trestného konania.“ Ďalej poukázal na doterajšiu právnu prax, ustanovenie čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na ustanovenia Trestného poriadku s tým, že účelom preskúmania obžaloby nie je riešiť otázku viny obvineného rozborom a zhodnotením dôkazov spôsobom ako na hlavnom pojednávaní. Podľa obsahu spisu treba hodnotiť výsledky prípravného konania z toho hľadiska, či odôvodňujú postavenie obvineného pred súd. Vrátenie veci prokurátorovi je opodstatnené vždy len vtedy, ak súd nemá vzhľadom na priebeh a výsledky prípravného konania dostatočný a spoľahlivý podklad na riešenie základnej otázky, či je obvinený postavený pred súd dôvodne. Ak ide o taký nedostatok, ktorý nie je prekážkou pre záver o dôvodnosti obžaloby a ktorý sa dá odstrániť v konaní pred súdom, nie je namieste vrátiť prokurátorovi vec na došetrenie. Prokurátor vyslovil názor, že dôkazná núdza spôsobená nepoužitelnosťou usvedčujúcich dôkazov zaobstaraných v prípravnom konaní, vedie v konaní pred súdom k vyhláseniu oslobodzujúceho rozsudku. K odmietnutiu obžaloby by mohla viesť vtedy, ak by bola absolútna, t.j. ak by neexistoval ani jediný zákonným spôsobom získaný dôkazný prostriedok odôvodňujúci postavenie obvineného pred súd. Súd prvého stupňa v odôvodnení sťažnosťou napadnutého uznesenia, preferuje princíp kontradiktórnosti konania, pričom prokurátor poukázal na to, že tento sa uplatňuje predovšetkým v štádiu konania pred súdom, i keď prvky kontradiktórnosti sa vyskytujú aj v štádiu prípravného konania. Okolnosť, či výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania odôvodňujú postavenie obvineného pred súd je vecou úvahy prokurátora, v ktorej opačnou alternatívou z hľadiska dokázania viny vo vzťahu ku skutkovým zisteniam je zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. a) alebo c) Tr. por. Porušenie povinnosti zistiť skutkový stav bez dôvodných pochybností nie je procesnou chybou a nie je sankcionované rozhodnutím o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi. Vyslovil názor, že v prípravnom konaní boli objasnené základné skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o vine, pričom neboli porušené žiadne ustanovenia, ktoré tvoria dôležitú záruku správnosti vykonania prípravného konania, a preto rozhodnutie súdu o vrátení veci prokurátorovi na

došetrenie neobstojí. Z uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenie Špecializovaného trestného súdu v celom rozsahu a prikázal súdu znovu konať a rozhodnúť. K sťažnosti prokurátora sa vyjadrili obvinení L. O., Mgr. Y. Q. A. T. v podstate zhodne tak, že sťažnosť prokurátora považujú za nedôvodnú a rozhodnutie súdu prvého stupňa za správne a zákonné a navrhli sťažnosť prokurátora ak nedôvodnú zamietnuť. Podľa § 192 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia. Najvyšší súd ako nadriadený orgán v súlade s citovaným ustanovením, v ktorom je vyjadrený obmedzený revízny princíp potom, ako nezamietol sťažnosť z dôvodov § 193 ods. 1 písm. a) alebo písm. b) Tr. por., na základe sťažnosti preskúmal napadnuté výroky uznesenia a to zo všetkých hľadísk, bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú v sťažnosti uvedené, resp. absentujú, a jednak správnosť postupu konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzalo, a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutých výrokov uznesenia. Pri plnení revízneho princípu preveril z právnej stánky, či v celom konaní, v priebehu ktorého sa vytvárali podklady pre napadnuté uznesenie, nedošlo k porušeniu Trestného zákona, Trestného poriadku alebo iných mimo trestných právnych predpisov, ktoré sú súčasťou právneho poriadku, lebo právo nemôže byť založené na neprávne. Najvyšší súd pritom zistil, že podaná sťažnosť je prípustná v súlade s § 185 ods. 2 Tr. por. a § 244 ods. 3 Tr. por., bola podaná oprávnenou osobou v zmysle § 186 ods. 1 Tr. por., v lehote stanovenej § 187 ods. 1 Tr. por. a riadne odôvodnená v súlade s ustanovením § 189 ods. 3 Tr. por., pričom však dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je v celom rozsahu dôvodná. Podľa § 244 ods. 1 písm. h) Tr. por. pri predbežnom prejednaní obžaloby, súd obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä, že boli porušené ustanovenia zabezpečujúce právo obhajoby. V zmysle doterajšej právnej praxe závažné procesné chyby prípravného konania sú najmä chyby, ktoré samé osebe alebo v spojení s inými, vážnym spôsobom spochybňujú zákonnosť prípravného konania a jeho výsledkov, alebo ktoré majú za následok, že k niektorým úkonom prípravného konania nemožno prihliadať ako k dôkazu, pričom náprava týchto skutočností v konaní pred súdom, nie je možná. Závažnými procesnými chybami sú najmä nedoručenie uznesenia o vznesení obvinenia obvinenému, konanie a rozhodnutie nepríslušného orgánu alebo orgánu, ktorý mal byť vylúčený, vykonanie prípravného konania bez súhlasu poškodeného, hoci jeho súhlas sa podľa zákona vyžaduje, získanie dôkazov nezákonným donútením alebo hrozbou, vykonanie konania bez obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, a neumožnenie obvinenému alebo jeho obhajcovi po skončení vyšetrovania preštudovať spisy. Nadriadený súd v rozhodovanej veci, po splnení revíznej povinnosti, nezistil závažné procesné chyby v prípravnom konaní vyššie uvedeného charakteru, pričom ani súd prvého stupňa po preskúmaní podanej obžaloby označené závažné procesné chyby v prípravnom konaní v napadnutom uznesení nekonštatuje. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia dáva v podstate návrh, akým spôsobom má byť doplnené dokazovanie, pretože podľa jeho záverov, výsledky vyšetrovania dostatočne neodôvodňujú postavenie obvinených pred súd s konštatovaním, že bude úlohou prokurátora ako aj ďalších orgánov činných v trestnom konaní a príslušných kompetentných orgánov vykonať prípravné konanie v súlade so všetkými ustanoveniami trestného poriadku tak, aby na základe zákonne získaných dôkazov mohol súd po vykonaní dokazovania rozhodovať o vine jednotlivých obžalovaných osôb, čo však v danej veci v danom štádiu konania možné nie je. Sťažovateľ v samotnej podstate vystihol nesprávnosť záverov súdu prvého stupňa a nadriadený súd si argumentáciu prezentovanú v jeho sťažnosti osvojil. Základným predpokladom na to, aby súd mohol vo veci vykonať súdne pojednávanie, je podanie obžaloby prokurátorom. V zmysle § 234 ods. 1 Tr. por. prokurátor podá obžalobu vtedy, ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd. Posúdenie tejto otázky závisí od toho, či v prípravnom konaní boli dôkazy potrebné pre meritórne rozhodnutie súdu obstarané v súlade so zákonom a úzko súvisí s ustanovením § 2 ods. 10 Tr. por. Podľa tohto sú orgány činné v trestnom konaní pred podaním obžaloby povinné postupovať tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. S rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako i okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie. Účelom preskúmania obžaloby nie je riešiť otázku viny obvineného rozborom a zhodnotením dôkazov spôsobom ako na hlavnom pojednávaní. Podľa obsahu spisu však treba hodnotiť výsledky prípravného konania z toho hľadiska, či odôvodňujú postavenie obvineného pred súd. Vrátenie veci prokurátorovi

je opodstatnené len vtedy, keď súd nemá vzhľadom na priebeh a výsledky prípravného konania dostatočný a spoľahlivý podklad na riešenie základnej otázky, či je obvinený postavený pred súd dôvodne. Ak ide o taký nedostatok, ktorý nie je prekážkou pre záver o dôvodnosti obžaloby a ktorý sa dá odstrániť v konaní pred súdom, nie je namieste vrátiť prokurátorovi vec na došetrenie. Dôkazná núdza spôsobená nepoužiteľnosťou usvedčujúcich dôkazov zaobstaraných v prípravnom konaní, vedie v konaní pred súdom k vyhláseniu oslobodzujúceho rozsudku. K odmietnutiu obžaloby podľa § 244 ods. 1 písm. h) Tr. por. by aj podľa názoru najvyššieho súdu dôkazná núdza mohla viesť vtedy, ak by bola absolútna, t.j., ak by neexistoval ani jediný zákonným spôsobom získaný dôkazný prostriedok odôvodňujúci postavenie obvineného pred súd, resp. podstatný usvedčujúci dôkaz, o ktorý sa opiera obžaloba, by bol získaný nezákonne. Unesenie dôkazného bremena a „udržanie obžaloby“ je v každom prípade úlohou prokurátora, ktorý by v procese získavania dôkazov v prípravnom konaní mal dbať na ich zákonnosť a ďalšiu použiteľnosť. Najvyšší súd tiež zdôrazňuje, že z ustanovenia § 2 ods. 11 veta prvá Tr. por. síce vyplýva, že súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhlí, ale v zmysle ustanovenia § 1 a § 2 ods. 18 Tr. por. je trestný proces upravený ako kontradiktórne konanie dvoch protistrán - prokurátora (eventuálne poškodeného) na jednej strane a obvineného a jeho obhajcu (eventuálne zúčastnenej osoby) na druhej strane. Preto nie súd, ale strany trestného konania pred súdom predkladajú a vykonávajú dôkazy, ktoré obvineného usvedčujú alebo oslobodzujú. Úlohou súdu, ako nestranného rozhodovacieho orgánu, je posúdiť tieto dôkazy a rozhodnúť spor medzi prokurátorom, ktorý zastupuje štát (§ 2 ods. 5 veta prvá Tr. por.) a obvineným. Pri tomto rozhodovaní musí súd zachovať nestrannosť a nesmie iniciatívne napomáhať jednej alebo druhej strane. Ak by sa tak stalo, došlo by k porušeniu nielen zásady rovnosti strán v konaní pred súdom (§ 2 ods. 14 Tr. por.), ale aj zásady spravodlivého procesu (§ 2 ods. 10 Tr. por.). Nestranný súd má dostatok procesných prostriedkov na to, aby rozhodol o udržateľnosti (skutkovej alebo právnej) podanej obžaloby bez toho, aby v rozpore s princípom nestrannosti ukladal orgánom činným v prípravnom konaní konkrétne úkony, ktoré treba vykonať, bez ohľadu na to, ktorej strane konania budú výsledky takto doplneného dokazovania prospievať. V tejto súvislosti najvyšší súd pripomína, že princíp kontradiktórnosti sa uplatňuje predovšetkým v štádiu konania pred súdom. I keď sa prvky kontradiktórnosti vyskytujú aj v štádiu prípravného konania. Právo na kontradiktórny trestný proces implikuje tak pre obžalobu, ako aj pre obhajobu, možnosť zoznámiť sa s dôkazmi a argumentmi predloženými druhou stranou a vyjadriť sa k nim. Príslušné právne normy môžu vyhovieť tejto požiadavke rôznymi spôsobmi, ale zvolená metóda musí zaručovať, aby strana bola oboznámená s tým, že druhá strana predložila vyjadrenie, a aby mala reálnu možnosť komentovať toto vyjadrenie. Kontradiktórnosť pri dokazovaní znamená jednak právo predkladať vlastné dôkazy a návrhy na dokazovanie a jednak právo diskutovať a popierať dôkazy druhej strany. Úlohou súdu prvého stupňa, ako nestranného a nezávislého tribunálu bude, aby v konaní pred súdom zabezpečil kontradiktórny charakter, ktorý je jedným z prvkov spravodlivého procesu. Z princípu kontradiktórnosti vyplýva, že rozhodnutie súdu nemôže byť založené na ničom, čo nebolo predmetom diskusie strán, resp. čo im nebolo predložené k diskusii. Je potom nesporné, že súd prvého stupňa má plné právo oprieť svoje rozhodnutie len o také dôkazy, ktoré budú spĺňať kritériá zákonnosti dôkazov. V tomto kontexte bude potom posudzovať dôkazy, ktoré bližšie rozoberá práve v napadnutom uznesení. Najvyšší súd teda uzatvára, že okolnosť, či výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania odôvodňujú postavenie obvineného pred súd (§ 234 ods. 1 Tr. por.) je vecou úvahy prokurátora, ktorej opačnou alternatívou z hľadiska dokázania viny vo vzťahu ku skutkovým zisteniam je zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. a) alebo písm. c) Tr. por. Porušenie povinnosti zistiť skutkový stav bez dôvodných pochybností a na to nadväzujúcich povinností orgánov činných v trestnom konaní ustanovených v § 2 ods. 10 Tr. por. nie je procesnou chybou v zmysle § 244 ods. 1 písm. h) Tr. por. a nie je sankcionované rozhodnutím o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi podľa označeného ustanovenia. Sankciu v tomto prípade predstavuje neunesenie dôkazného bremena prokurátorom v súdnom konaní, a to vo vzťahu ku všetkým skutkovým zisteniam, relevantným ako kvalifikačný moment z hľadiska uznania viny, čomu zodpovedá výrok súdu podľa § 285 písm. a) alebo písm. c) Tr. por., alebo skutková a kvalifikačná úprava žalovaného činu v prospech obžalovaného. Procesnou chybou (§ 244 ods. 1 písm. h) Tr. por.) sa rozumie nedodržanie závažných formálnych náležitostí postupu a úkonov v prípravnom konaní. Úprava práv obhajoby, ktorej porušenie je zákonom demonštratívne uvedené ako procesná chyba, sa odvíja od ustanovení § 34 ods. 1 Tr. por. - práva obvineného a § 44 ods. 2 Tr. por. - práva obhajcu (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a

rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 118/2014). K názoru súdu prvého stupňa, že v danej veci sa jedná o odlišnú trestnú vec, v ktorej bola podaná samostatná obžaloba, pri prieniku dvoch členov senátu nemožno ignorovať právny názor vyslovený odvolacím súdom v inej trestnej veci - vedenej na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. PK-1T/56/2011 najvyšší súd vo všeobecnosti dodáva, že súd, ktorému bola vec vrátená na ďalšie konanie, je v tomto konaní v zásade viazaný právnym názorom, na ktorého základe bolo zrušené jeho rozhodnutie. Ten totiž predstavuje tzv. ratio decidendi, teda záväznú časť - základ rozhodnutia, bez ktorého by vec nebola predmetom ďalšieho (nového) konania. V konaní nasledujúcom po zrušujúcom rozhodnutí odvolacím súdom teda nemá priestor pre úvahy, či bude, alebo nebude rešpektovať jeho právny názor, a to pokiaľ nedôjde k zmene skutkových okolností alebo právnej situácie, o ktoré sa vyslovený právny názor opiera. Je ale nutné zdôrazniť, že ide pritom o záväznosť v rámci jednej veci. Ak prvostupňový súd poukazuje na argumentáciu rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4To/8/2014, kde sa konštatuje, že prvostupňový súd mal po predbežnom prejednaní obžaloby vec vrátiť prokurátorovi na došetrenie, ide o názor vyslovený v tej konkrétnej veci, avšak nie je právne záväzný - v zmysle uvedeného - aj v iných veciach. Na základe vyššie uvedených dôvodov, po zistení, že rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je správne a zákonné, Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. toto zrušil a uložil súdu prvého stupňa, aby vo veci znovu konal a rozhodol

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.